

แนวทางการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของ โรงเรียนชุมชนบ้านท่าสองยาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 2*

พิชิต กองแก้ว^{1*} ดารณีย์ พยัคฆ์กุล²

¹นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยพายัพ

²อาจารย์ประจำคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยพายัพ

*Corresponding author e-mail: toto10102536@gmail.com โทร. 092 850 4825

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนชุมชนบ้านท่าสองยาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 2 2) เพื่อพัฒนาแนวทางการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนชุมชนบ้านท่าสองยาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 2 โดยประชากรที่ใช้ในการวิจัยรวมทั้งสิ้น 68 คน และคัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง จำนวน 12 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม โดยมีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) อยู่ที่ 0.60 - 1.00 และมีค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ 0.94 และแบบสัมภาษณ์มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) อยู่ที่ 1.00 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์และนำเสนอข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน วิเคราะห์เนื้อหาเชิงพรรณนา ผลการวิจัยพบว่า สภาพปัจจุบันการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียน ชุมชนบ้านท่าสองยาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ระดับมากที่สุด แนวทางการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายใน เพื่อเป็นการผดุงคุณภาพและมาตรฐานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา มีแนวทางการดำเนินงานดังนี้ 1) ควรมีการประชุมเชิงปฏิบัติการ เพื่อสร้างความรู้ ความเข้าใจ ให้แก่บุคลากร และร่วมกันกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา 2) ควรจัดทำแผนพัฒนาที่ตรงกับ ความต้องการพัฒนาคุณภาพอย่างแท้จริง สอดคล้องกับกรอบการบริหารงาน 4 ฝ่าย 3) ควรดำเนินงานอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง โดยใช้วงจรคุณภาพ PDCA 4) ควรให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง รวมถึงผู้ปกครองมีส่วนร่วม ในการประเมินผล ตรวจสอบอย่างเป็นระบบ และควรมีวิธีการและเครื่องมือที่ใช้ในการประเมินที่หลากหลาย 5) ควรมีการติดตามผลการดำเนินงานทุกงานอย่างต่อเนื่องและควรมีการกรอบเวลาในการติดตามการดำเนินงาน 6) ควรให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง และเผยแพร่ผลการประเมินตนเองในช่องทางที่หลากหลายมากยิ่งขึ้น

คำสำคัญ: การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา; แนวทางการดำเนินงาน

*Received: 17 January 2024, Revised: 6 February 2024, Accepted: 8 February 2024

Guidelines of the Internal Quality Assurance of ChumChonBanThaSongYang School under Tak Primary Educational Service* Area Office 2

Phichit Kongkaew¹ Daranee Payakkul²

¹Master of Education in Educational Administration, Payap University

²Lecturer of Faculty of Education, Payap University

*Corresponding author e-mail: toto10102536@gmail.com โทร. 092 850 4825

ABSTRACT

This research aims to 1) examine the current state of internal quality assurance operations at Chumchonbanthasongyang School, affiliated with the Tak Primary Educational Service Area Office, District 2, and 2) develop operational guidelines for enhancing internal quality assurance at Chumchonbanthasongyang School, under the jurisdiction of the Tak Primary Educational Service Area Office, District 2. The study's participants included totaling 68 individuals. Additionally, 12 samples were obtained using purposive sampling. Research tools included a 5-point rating scale questionnaire with Index of item objective congruence 0.60 - 1.00, reliability 0.94 and structured interview form Index of item objective congruence 1.00. Data were analyzed using statistical methods such as percentage, mean (μ), and standard deviation (σ), with the aid of computer software. For the interviews, content analysis was employed. The research findings revealed that: The current state of internal quality assurance operations at Chumchonbanthasongyang School under the Tak Primary Educational Service Area Office District 2 was at a highest level. The guidelines for developing the internal quality assurance operations, To maintain quality and Internal Quality Assurance standards, outlines the operational approaches as follows: 1) it is advisable to organize workshops to enhance knowledge and understanding among staff and collaboratively set educational standards for the institution. 2) it is necessary to create plans that truly meet the quality improvement needs, in line with a four-sector management framework. 3) operations should be systematic and continuous, using the PDCA (Plan-Do-Check-Act) quality cycle. 4) stakeholders, including parents, should be involved in the evaluation and monitoring in a systematic manner, and there should be a variety of methods and tools used for assessment. 5) continuous tracking of all activities should be conducted, and there should be a timeframe for monitoring operations. 6) stakeholders should be involved in the creation of these reports and in disseminating through various channels, increasing awareness.

Keywords: Internal quality assurance; Guidelines for Operational

*Received: 17 January 2024, Revised: 6 February 2024, Accepted: 8 February 2024

บทนำ

การศึกษาเป็นหัวใจสำคัญของการพัฒนาประเทศและได้รับการคาดหวังให้ทำหน้าที่ต่าง ๆ ที่เป็นรากฐานสำคัญในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ซึ่งเป็นส่วนช่วยในการเพิ่มความเท่าเทียมกันในสังคม และเป็นจุดเริ่มต้นของการสร้างอาชีพ ซึ่งการพัฒนาประเทศให้เจริญก้าวหน้าจนสามารถเข้าสู่การแข่งขัน ในเวทีโลกนั้นมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการบริหารจัดการศึกษาของประเทศให้ได้มาตรฐาน ทั้งในระดับประเทศและสามารถเทียบเคียงสมรรถนะได้กับมาตรฐานของนานาชาติ ทั้งนี้ แนวโน้ม ทางการศึกษาในโลกยุคปัจจุบันที่ไร้พรมแดนทางด้านข้อมูลข่าวสารก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางด้านต่าง ๆ อย่างรวดเร็ว โดยต้องจัดการศึกษาให้ทันกับสถานการณ์โลกที่เต็มไปด้วยความรู้และข้อมูลที่เพิ่มขึ้น ซึ่งการประเมินคุณภาพภายนอกเป็นการประเมินการจัดการศึกษา เพื่อตรวจสอบคุณภาพของสถานศึกษา โดยหน่วยงานหรือบุคคลภายนอกสถานศึกษาเพื่อมุ่งให้การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา ของสถานศึกษาดีขึ้น ซึ่งต้องเริ่มต้นจากการที่สถานศึกษามีการประกันคุณภาพภายในเพื่อวางแผนพัฒนาปรับปรุงคุณภาพของตนเองดำเนินการปรับปรุงคุณภาพ มีการกำกับติดตามและมีระบบการประเมินตนเอง การประเมินคุณภาพภายในและการประเมินคุณภาพภายนอกจึงควรสอดคล้องและเป็นไปในทิศทางเดียวกัน เพราะต่างมุ่งมาตรฐานหรือคุณภาพที่คาดหวังให้เกิดขึ้นแก่ผู้เรียน (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา, 2553, น.2)

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 กำหนดให้หน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษาจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาอันนำไปสู่ การกำหนดให้มีมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานประกอบด้วยกระทรวงศึกษาธิการได้มีการประกาศใช้กฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561 ลงวันที่ 20 กุมภาพันธ์ 2561 ในการปรับปรุงหลักเกณฑ์และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา เพื่อให้มีกลไกการปฏิบัติ ที่เอื้อต่อการดำเนินการ ตามมาตรฐานการศึกษาของแต่ละระดับ อันส่งผลให้การดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา เกิดประสิทธิภาพในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาและประกาศใช้มาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน และระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานศูนย์การศึกษาพิเศษ ณ วันที่ 6 สิงหาคม พ.ศ. 2561 เพื่อเป็นหลักในการเทียบเคียงสำหรับสถานศึกษาใช้เป็นแนวทางดำเนินงานเพื่อการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ทั้งนี้เพื่อเป็นการส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา ให้มีความเข้มแข็งตามกฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้ประกาศ เรื่อง แนวปฏิบัติการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2561 ฉบับลงวันที่ 16 สิงหาคม พ.ศ. 2561 ว่าด้วยการจัดทำแนวปฏิบัติการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาขั้น เพื่อให้นักเรียนต้นสังกัด สำนักงานบริหาร การศึกษาพิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาทั้งประถมศึกษาและมัธยมศึกษา ใช้เป็นแนวปฏิบัติในการดำเนินการ เพื่อการพัฒนาส่งเสริม กำกับ ดูแล และติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพ ต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และเตรียมความพร้อมสำหรับการประเมินคุณภาพภายนอกต่อไป

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 2 เป็นหน่วยงานต้นสังกัดของกลุ่มโรงเรียน ในเขตพื้นที่รับผิดชอบ 5 อำเภอ มีภารกิจ หน้าที่ในการขับเคลื่อนการจัดการศึกษาและส่งเสริมสนับสนุน การศึกษาขั้นพื้นฐานให้บรรลุเป้าหมายตามที่ได้กล่าวมาข้างต้น จึงได้กำหนด กลยุทธ์ที่มุ่งเน้นความ ปลอดภัย การให้โอกาสทางการศึกษา คุณภาพการศึกษาและประสิทธิภาพ การบริหารจัดการศึกษาเพื่อ มุ่งหวังให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 2 เป็นองค์กรที่มีมาตรฐาน สถานศึกษามี คุณภาพและเครือข่ายมีความเข้มแข็ง โดยขับเคลื่อนภารกิจในการบริหารจัดการและพัฒนการศึกษาที่ สอดคล้องกับนโยบายรัฐบาล กระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัดตาก และนโยบายของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 2 ภายใต้ 6 ยุทธศาสตร์ 4 กลยุทธ์ ซึ่งกลยุทธ์ที่ 3 การยกระดับคุณภาพการศึกษาให้สอดคล้องกับการ เปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 ว่าด้วยการขับเคลื่อนการพัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษา ด้วยการ กำกับ ติดตาม ตรวจสอบ และประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษา เสมือนเป็นส่วนหนึ่งของการบริหาร โรงเรียน โดยสร้างระบบกลไก ในการบริหารจัดการศึกษาให้มีคุณภาพได้มาตรฐาน จากการรายงานการ ประเมินตนเองของสถานศึกษา พ.ศ.2565 (โรงเรียนในเขตพื้นที่รับผิดชอบ 5 อำเภอ) ต่อสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาตากเขต 2 พบว่า ผลการรายงานประเมินตนเองของสถานศึกษา ประจำปี 2565 ภาพรวมของระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานอยู่ในระดับดี คิดเป็นร้อยละ 50 (กลุ่มนิเทศ ติดตามและประเมินผล การจัดการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 2, 2565) เพื่อให้ได้ผลที่สูงขึ้น จึงต้อง มีการศึกษาเรื่องการประกัน คุณภาพภายใน และพร้อมนำผลการประเมินมาพัฒนาสถานศึกษาอย่างเป็น ระบบ เพื่อการขับเคลื่อน การปฏิบัติให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล พัฒนานักเรียนให้ได้รับโอกาสทาง การศึกษาที่ทั่วถึง และคุณภาพตามศักยภาพที่เท่าเทียม และสถานศึกษามีการพัฒนาคุณภาพที่ดีขึ้น ดังการ วิจัยของ วาณิช ลิทา (2559, น. 97-105) ศึกษาสภาพ ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการประกันคุณภาพ ภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 พบว่า สภาพการดำเนินการ ประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา โดยรวมและแต่ละรายด้านสามารถปฏิบัติได้ จริงในระดับมาก โดยโรงเรียนขนาดใหญ่ สามารถปฏิบัติได้จริงมากกว่าโรงเรียนขนาดกลางและขนาดเล็ก ซึ่งในการดำเนิน การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษานั้นแต่ละด้านมีปัญหาสำคัญ คือ ปัญหาด้านการ วางแผนเตรียมการ ได้แก่ ครูขาดความรู้ความเข้าใจ ผู้ปกครองและชุมชน ไม่มีส่วนร่วมในการวางแผน ปัญหาด้านการดำเนินการปฏิบัติตามแผน ได้แก่ ความไม่ชัดเจนของปฏิทินการปฏิบัติงาน ปัญหาด้านการ กำกับ ตรวจสอบการปฏิบัติการ ได้แก่ ความไม่เป็นระบบและไม่จริงจังในการกำกับตรวจสอบของ คณะกรรมการประกันคุณภาพ และปัญหาด้านการปรับปรุงแก้ไขการดำเนินการ ได้แก่ ขาดความร่วมมือ จากผู้ปกครองและชุมชน รวมทั้งงบประมาณและทรัพยากร โดยได้มีแนวทางสำคัญในการพัฒนาการ ประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา แต่ละด้าน คือ ด้านการวางแผนเตรียมการ ได้แก่ การอบรมและชี้แจง ผู้ปกครองให้มีความรู้ความเข้าใจระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ด้านการดำเนินการปฏิบัติ ตามแผน ได้แก่ การจัดทำปฏิทิน การปฏิบัติงานและประชุมชี้แจงครูให้เกิดความเข้าใจในการดำเนินการ

ด้านการกำกับตรวจสอบ การปฏิบัติการ ได้แก่ การแต่งตั้งคณะกรรมการการคุณภาพที่มีความรู้ความสามารถในการกำหนดมาตรฐานและตัวบ่งชี้ที่ง่ายต่อการดำเนินการ และด้านการปรับปรุงแก้ไขการดำเนินการ ได้แก่ เชิญนักวิชาการ ให้ความรู้และผู้นำชุมชนควรให้การสนับสนุนทรัพยากร และสิริพรรณ สุนทร (2559, น. 129-141) ศึกษา การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในของสถานศึกษาขนาดเล็ก โดยใช้การบริหารจัดการแบบมุ่งคุณภาพทั้งองค์กร พบว่า สภาพปัญหา การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขนาดเล็กโดยรวมทั้งหมดอยู่ในระดับน้อย ซึ่งผลการศึกษาข้อมูลเชิงคุณภาพ พบว่า โรงเรียนขาดแคลนด้านงบประมาณสนับสนุนในการจัดการเรียนการสอน โรงเรียนประสบปัญหาครูไม่ครบชั้น ผู้ปกครอง ชุมชน ให้ความร่วมมือในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาน้อย นโยบายของโรงเรียนไม่มีความต่อเนื่องเปลี่ยนแปลงบ่อย อันเนื่องมาจากการโยกย้ายของผู้บริหาร และโรงเรียนขาดกระบวนการวิจัยหรือนำกระบวนการใหม่ ๆ มาใช้ในการจัดการเรียนการสอนหรือพัฒนาคุณภาพการศึกษา จึงสร้างระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาในสถานศึกษาขนาดเล็ก โดยใช้การบริหารจัดการแบบมุ่งคุณภาพทั้งองค์กร โดยมีขั้นตอน การดำเนินงาน 7 ขั้นตอน ประกอบด้วย 1) การจัดทีมงาน 2) การสร้างความตระหนักรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับ TOM 3) การวิเคราะห์สภาพปัจจุบันปัญหาของสถานศึกษา โดยใช้เทคนิค SWOT 4) การวางแผนพัฒนา 5) การพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามแผนที่วางไว้ และตรวจสอบผลสำเร็จ 6) การประเมินและวิเคราะห์ความสำเร็จและล้มเหลวของการดำเนินงาน และ 7) การสร้างแนวทางมาตรฐานในการดำเนินงานเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง โดยการทำงานในแต่ละขั้นตอนจะเน้นการมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ผู้บริหาร ครู ผู้ปกครอง กรรมการสถานศึกษา และ ตัวแทนชุมชน ในการดำเนินการ ซึ่งผลการดำเนินงานประสบความสำเร็จตามเป้าหมายของโครงการที่ตั้งไว้ โดยความพึงพอใจของนักเรียนและผู้ปกครองที่มีต่อการดำเนินโครงการพัฒนาคุณภาพการศึกษา อันเกิดจากการดำเนินงานตามระบบ การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขนาดเล็ก โดยใช้การบริหารจัดการแบบมุ่งคุณภาพทั้งองค์กร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

โรงเรียนชุมชนบ้านท่าสองยางได้ดำเนินการตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาและแผนปฏิบัติการประจำปี (ActionPlan) ของสถานศึกษา ตามแผนที่กำหนดไว้ได้จัดให้มีการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาและจัดทำรายงานการประเมินตนเองสรุปผลในภาพรวมของสถานศึกษาแล้วรายงานต่อสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 2 ทั้งเผยแพร่ให้แก่ผู้ที่เกี่ยวข้องในทุกสิ้นปีการศึกษา ทั้งนี้ผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา (SAR) ประจำปีการศึกษา 2565 ระดับการศึกษา ขั้นพื้นฐาน มาตรฐานที่ 1 คุณภาพของผู้เรียน ได้รับผลการประเมินในระดับคุณภาพดี ซึ่งในประเด็นที่ 5 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามหลักสูตรสถานศึกษาพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในระดับชั้นประถมศึกษา ปีที่ 4 และ 6 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 และ 2 ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำกว่าเป้าหมายที่สถานศึกษากำหนด รวมทั้งค่าเฉลี่ยร้อยละผลการทดสอบระดับชาติ (O-NET) ของชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีค่าลดลง และมาตรฐานที่ 2 กระบวนการบริหารและการจัดการ ได้รับผลการประเมิน ในระดับคุณภาพดีเลิศ มาตรฐานที่ 3 กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

ได้รับ ผลการประเมินในระดับคุณภาพยอดเยี่ยม และในปีการศึกษา 2565 โรงเรียนชุมชนบ้านท่าสองยาง ได้เข้ารับ การประเมินผลและการติดตามตรวจสอบคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาจากภายนอก โดยสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา เพื่อเป็นการประกันคุณภาพและให้มีการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ซึ่งตรวจเยี่ยมผ่านทางระบบ วิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ ตามเกณฑ์การประเมินคุณภาพภายนอก ตัดสินบนฐานความโปร่งใสและยุติธรรม โดยได้ลงนามคำรับรองโดยคณะผู้ประเมินภายนอก ในวันที่ 26 เดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2565 ซึ่งผลการตรวจเยี่ยมของคณะผู้ประเมินภายนอกให้มาตรฐานที่ 1 คุณภาพของผู้เรียน และมาตรฐานที่ 2 กระบวนการบริหารและการจัดการ ได้รับผลการประเมินในระดับคุณภาพดีเยี่ยม ส่วนมาตรฐานที่ 3 กระบวนการจัดการเรียน การสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ได้รับผลการประเมินในระดับคุณภาพดีมาก โดยมีข้อเสนอแนะ ในการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการวิเคราะห์ผล การดำเนินงานในแต่ละปีและวางแผนในการพัฒนาระบบนิเทศ เพื่อนำผลมาวางแผนการพัฒนาในปีต่อไป (รายงานการประกันคุณภาพภายนอก: ผลการตรวจเยี่ยมภายใต้สถานการณ์ COVID – 19, 2565)

ด้วยประการข้างต้นเพื่อให้เกิดการพัฒนาและเป็นกลไกในการควบคุม ตรวจสอบคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาให้เกิดความมั่นใจและสร้างความเชื่อมั่นแก่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายว่าการจัดการศึกษาของสถานศึกษามีคุณภาพ ผู้ศึกษาจึงมีความสนใจศึกษาสภาพปัจจุบันการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนชุมชนบ้านท่าสองยาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 2 เพื่อนำผลการวิจัยมาพัฒนาแนวทางการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ให้ได้ซึ่งผลของการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาที่เป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนด คงคงรักษาระดับคุณภาพ ตลอดจนให้ทุกมาตรฐานบรรลุอยู่ในระดับดีเยี่ยม มีประสิทธิภาพอย่างยั่งยืน และพร้อมรับการประเมินคุณภาพภายนอกจาก สมศ. (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา) ในโอกาสต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนชุมชนบ้านท่าสองยาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 2
2. เพื่อพัฒนาแนวทางการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนชุมชนบ้านท่าสองยาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 2

ระเบียบวิธีวิจัย

ผู้ศึกษาได้ดำเนินการวิจัยเป็น 2 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 ศึกษาสภาพปัจจุบันการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนชุมชนบ้านท่าสองยาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 2

กลุ่มเป้าหมาย

ได้แก่ ครูในโรงเรียนชุมชนบ้านท่าสองยาง อำเภอท่าสองยาง จังหวัดตาก ปีการศึกษา 2566
จำนวน 55 คน คณะกรรมการสถานศึกษา 13 คน รวมเป็น 68 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

มีการใช้แบบสอบถาม ซึ่งลักษณะข้อคำถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List) โดยใช้
มาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายใน
สถานศึกษาของโรงเรียนชุมชนบ้านท่าสองยาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 2

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1) ศึกษาความรู้พื้นฐาน หลักการ แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องนำมาสร้างข้อคำถาม ใน
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย โดยการร่างข้อคำถามเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายใน
สถานศึกษาของโรงเรียนชุมชนบ้านท่าสองยาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 2
ตามแนวทางการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาตามกฎกระทรวงการประกัน
คุณภาพการศึกษา พ.ศ.2561 ประกอบด้วย 1) กำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา 2) จัดทำ
แผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา 3) ดำเนินงานตาม
แผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา 4) ประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายใน
สถานศึกษา 5) ติดตามผลการดำเนินการเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา 6)
ด้านจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง

2) สร้างแบบสอบถามปัจจุบัน ปัญหา การดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของ
โรงเรียนชุมชนบ้านท่าสองยาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 2 ฉบับร่าง
นำเสนออาจารย์ ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบและปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ปรึกษา

3) นำแบบสอบถามไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 คน หาค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content
Validity) โดยใช้วิธีหาค่า (IOC) ผลการวิเคราะห์หาความเที่ยงตรงตามเนื้อหา

ปรากฏว่าข้อคำถามทุกข้อผ่านเกณฑ์ มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ที่ได้อยู่ระหว่าง 0.66 –
1.00

4) นำแบบสอบถามที่แก้ไขปรับปรุงครั้งสุดท้าย ไปทดลองใช้ (Try Out) จำนวน 30 คน แล้วนำมา
หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient)
ตามวิธีการของ Cronbach ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ 0.94

5) นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบคุณภาพแล้ว ไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลกับครู และ
คณะกรรมการสถานศึกษาโรงเรียนชุมชนบ้านท่าสองยาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
ตาก เขต 2 ต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

นำข้อมูลจากแบบสอบถาม ซึ่งเป็นข้อมูลสภาพปัจจุบันการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนชุมชนบ้านท่าสองยาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 2 มาวิเคราะห์โดย

1) วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามแยกข้อมูลตามเพศ ตำแหน่ง เป็นแบบสำรวจรายการ (Check List) คำนวณหาค่าร้อยละ (Percentage) แล้วนำผลการวิเคราะห์เสนอในรูปตารางประกอบคำบรรยาย

2) วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินการงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนชุมชนบ้านท่าสองยาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 2 ซึ่งเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ โดยหาค่าคะแนนเฉลี่ย (μ) และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) เมื่อหาค่าได้แล้วนำไปแปรผลให้เป็นเกณฑ์สมบูรณ์สัมบูรณ์คะแนนพิจารณาจากค่าเฉลี่ยของคำตอบซึ่งแปลความหมายคะแนนตามแนวของเบส (Best, 1977, p. 174)

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ใช้โปรแกรมสำเร็จรูป ผู้วิจัยเลือกใช้ในการวิเคราะห์ผลการประเมินในครั้งนี้

1. สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพเครื่องมือ ได้แก่ ค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ของเครื่องมือ โดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง IOC (Item Objective Congruence Index)
2. สถิติพื้นฐาน ได้แก่ หาค่าร้อยละ (Percentage), ค่าเฉลี่ย (μ) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) จากแบบสอบถามประมาณค่า 5 ระดับ

ระยะที่ 2 พัฒนาแนวทางการดำเนินการงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนชุมชนบ้านท่าสองยาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 2

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ เป็นกลุ่มตัวอย่างที่ได้จากผู้มีส่วนเกี่ยวข้องโรงเรียนชุมชน บ้านท่าสองยาง ซึ่งใช้ตอบในวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 เพื่อพัฒนาแนวการดำเนินการงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนชุมชนบ้านท่าสองยาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 2 จำนวน 12 คน โดยเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยมีเหตุผลการคัดเลือก คือ เป็นผู้มีส่วนเกี่ยวข้องโรงเรียนชุมชนบ้านท่าสองยาง ซึ่งมีประสบการณ์ในการดำเนินการงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาไม่น้อยกว่า 3 ปี หรือมีประสบการณ์ด้านสถานศึกษาไม่น้อยกว่า 3 ปี หรือมีประสบการณ์ ด้านการสนับสนุนการศึกษาซึ่งเป็นผู้ทำหน้าที่ให้บริการหรือปฏิบัติงานเกี่ยวเนื่องกับการจัดกระบวนการเรียนการสอน การนิเทศ และปฏิบัติงานอื่นในสถานศึกษาเป็นเวลาไม่น้อยกว่า 3 ปี หรือมีประสบการณ์ ด้านการบริหารงานในโรงเรียนไม่ต่ำกว่าหัวหน้างานบริหารงาน 4 ฝ่ายไม่น้อยกว่า 3 ปี ซึ่งมีกลุ่มผู้ให้ข้อมูล

ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 2 คน คณะกรรมการสถานศึกษา จำนวน 5 คน และครู จำนวน 5 คน

เครื่องมือและการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การสร้างแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง

- 1) ศึกษาค้นคว้า หลักการ แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และข้อมูลจากการสอบถามสภาพปัจจุบันการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา เพื่อนำมากำหนดเป็นประเด็นการสัมภาษณ์
 - 2) กำหนดกรอบงานที่จะใช้ศึกษาให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการศึกษา
 - 3) สร้างข้อคำถามในการสัมภาษณ์โดยนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องมาสังเคราะห์เป็นกรอบแนวคิดในการศึกษาสอดคล้องกับข้อมูลในการสอบถามความคิดเห็นของกลุ่มเป้าหมายตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 และสร้างข้อคำถามให้ครอบคลุมเกี่ยวกับ
 - 4) นำแบบสัมภาษณ์ไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 คน หาค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยใช้วิธีหาค่า (IOC) ผลการวิเคราะห์หาความเที่ยงตรงตามเนื้อหา
- ปรากฏว่าข้อคำถามทุกข้อผ่านเกณฑ์ มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ที่ได้อยู่ที่ 1.00
- 4) นำแบบสัมภาษณ์ที่ผ่านการตรวจสอบคุณภาพแล้ว ไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้ศึกษานำแบบสัมภาษณ์ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยวิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก ตามแบบสัมภาษณ์ ตามวันเวลาที่นัดหมายและเก็บบันทึกข้อมูลอย่างละเอียด

การวิเคราะห์ข้อมูล

นำข้อมูลจากการสัมภาษณ์ซึ่งเป็นข้อมูลแนวทางการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนชุมชนบ้านท่าสองยาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 2 มาทำการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหา (Content Analysis) ตามกรอบแนวทางการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาตามกฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561 และนำเสนอข้อมูลเชิงพรรณนา

ผลการวิจัย

ผลการศึกษาตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย สรุปได้ดังนี้

- 1) ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ของ โรงเรียนชุมชนบ้านท่าสองยาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 2 มีผลการดำเนินงานดังนี้

ที่	การดำเนินงาน การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา	μ	σ	ระดับ
1	ด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา	4.50	0.65	มาก
2	ด้านการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของ สถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา	4.65	0.69	มากที่สุด
3	ด้านการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษา ของสถานศึกษา	4.63	0.67	มากที่สุด
4	ด้านการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษา ภายในสถานศึกษา	4.59	0.64	มากที่สุด
5	ด้านการติดตามผลการดำเนินการเพื่อพัฒนา สถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา	4.48	0.67	มาก
6	ด้านจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง	4.79	0.61	มากที่สุด
	รวม	4.61	0.66	มากที่สุด

จากตารางพบว่า ระดับสภาพปัจจุบันการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ของโรงเรียนชุมชนบ้านท่าสองยาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ระดับมากที่สุด ($\mu = 4.61$, $\sigma = 0.66$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า

1.1) ด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาภาพรวมอยู่ระดับมาก ($\mu = 4.50$, $\sigma = 0.65$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือแต่งตั้งคณะกรรมการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา คณะครูและคณะกรรมการสถานศึกษา ตัวแทนผู้ปกครอง ชุมชน และผู้เกี่ยวข้องอื่น ๆ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\mu = 4.79$, $\sigma = 0.59$) รองลงมา การประกาศใช้และเผยแพร่มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทั้งภายในและภายนอก รับทราบเพื่อร่วมกันขับเคลื่อน และยกระดับคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา มีค่าเฉลี่ย ($\mu = 4.71$, $\sigma = 0.65$) ส่วนการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ครอบคลุมคุณภาพสำคัญ 3 ด้าน คุณภาพผู้เรียน คุณภาพการบริหารและการจัดการ และคุณภาพการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียน เป็นสำคัญ ผ่านการเห็นชอบร่วมกันของผู้เกี่ยวข้องทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา มีค่าเฉลี่ย ($\mu = 4.65$, $\sigma = 0.66$) ส่วนสถานศึกษาวิเคราะห์ความสัมพันธ์ข้อมูลต่าง ๆ เช่น บริบท ความพร้อมและศักยภาพ ของสถานศึกษา อัตลักษณ์และเอกลักษณ์ของสถานศึกษา ความต้องการของท้องถิ่นและชุมชน นโยบายหน่วยงานต้นสังกัด จุดหมายของแผนพัฒนาการศึกษาชาติ ฯลฯ เพื่อหลอมรวมเป็นมาตรฐานการศึกษาตามเป้าหมายที่สถานศึกษาต้องการ มีค่าเฉลี่ย ($\mu = 4.41$, $\sigma = 0.65$) ส่วนผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายมีการ

ตรวจสอบและทบทวนมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาเพื่อพิจารณาความครอบคลุมความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และเป็นประโยชน์ แล้วจึงเสนอคณะกรรมการสถานศึกษาพิจารณาให้ความเห็นชอบ มีค่าเฉลี่ย ($\mu = 4.28$, $\sigma = 0.67$) และมีการประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อสร้างความรู้ ความเข้าใจ และความสำคัญของการพัฒนา คุณภาพการศึกษา มาตรฐานการศึกษาของชาติ มาตรฐานการศึกษา ระดับ การศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อการประกันคุณภาพค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\mu = 4.16$, $\sigma = 0.66$)

1.2) ด้านการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐาน การศึกษาภาพรวมอยู่ระดับมากที่สุด ($\mu = 4.65$, $\sigma = 0.69$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ย สูงสุดคือการกำหนดและจัดทำโครงการและกิจกรรมตามกลยุทธ์ระดับองค์กร พร้อมเป้าหมายและ งบประมาณ มีค่าเฉลี่ย ($\mu = 4.78$, $\sigma = 0.64$) รองลงมาวิเคราะห์ปัญหา อุปสรรค และความต้องการ จำเป็นของสถานศึกษา (SWOT ANALYSIS) มีค่าเฉลี่ย ($\mu = 4.76$, $\sigma = 0.60$) ส่วนวิเคราะห์การจัดสร งบประมาณและทรัพยากรเพื่อใช้ในการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา มี ค่าเฉลี่ย ($\mu = 4.74$, $\sigma = 0.66$) ส่วนกลยุทธ์ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาและตัวชี้วัดความสำเร็จ มี ค่าเฉลี่ย ($\mu = 4.66$, $\sigma = 0.70$) ส่วนการกำหนดทิศทางการจัดการศึกษาของสถานศึกษาวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าประสงค์อย่างชัดเจน มีค่าเฉลี่ย ($\mu = 4.65$, $\sigma = 0.75$) ส่วนการรับความร่วมมือในการดำเนินงาน จัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาฯ จากผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง มีค่าเฉลี่ย ($\mu = 4.60$, $\sigma = 0.67$) ส่วน การ ประเมินผลการดำเนินงานตามแผนและการนำผลการประเมินไปใช้ในการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง มีค่าเฉลี่ย ต่ำสุด ($\mu = 4.35$, $\sigma = 0.79$)

1.3) ด้านการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาภาพรวมอยู่ระดับ มากที่สุด ($\mu = 4.63$, $\sigma = 0.67$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือการแต่งตั้ง คณะกรรมการผู้รับผิดชอบโครงการ/ กิจกรรมตามแผนพัฒนาสถานศึกษา มีค่าเฉลี่ย ($\mu = 4.84$, $\sigma = 0.61$) รองลงมาการดำเนินงานตามแผนพัฒนาสถานศึกษาได้ครอบคลุมตามแผนที่กำหนดไว้ในแผนด้วย มี ค่าเฉลี่ย ($\mu = 4.71$, $\sigma = 0.67$) ส่วนการดำเนินการสรุปผลและรายงานผลการดำเนินงานเมื่อเสร็จสิ้น โครงการกิจกรรมตามแผนที่กำหนด มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\mu = 4.35$, $\sigma = 0.73$)

1.4) ด้านการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาภาพรวมอยู่ระดับ มากที่สุด ($\mu = 4.59$, $\sigma = 0.64$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือการดำเนินงาน ประเมินคุณภาพตามวงจร PDCA มีค่าเฉลี่ย ($\mu = 4.81$, $\sigma = 0.63$) และการประเมินตนเองสอดคล้องตาม มาตรฐานการศึกษาและตัวบ่งชี้คุณภาพการศึกษาที่สถานศึกษากำหนด มีค่าเฉลี่ย ($\mu = 4.81$, $\sigma = 0.55$) รองลงมาการดำเนินการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา อย่างน้อยภาค เรียนละ 1 ครั้ง มีค่าเฉลี่ย ($\mu = 4.78$, $\sigma = 0.57$) ส่วนการแต่งตั้งคณะกรรมการหรือคณะทำงานด้านการ ประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานของสถานศึกษา มีค่าเฉลี่ย ($\mu = 4.75$, $\sigma = 0.66$) ส่วนการเตรียม ความพร้อมในการประเมินคุณภาพภายในสำหรับบุคลากรทุกคนมี ค่าเฉลี่ย ($\mu = 4.49$, $\sigma = 0.68$) ส่วน

การดำเนิน การประกันคุณภาพภายในตามมาตรฐานสถานศึกษาโดยใช้เครื่องมือที่หลากหลายเหมาะสม ($\mu = 4.44$, $\sigma = 0.66$) ส่วนการนำผลการสรุปและรายงานการประเมินคุณภาพภายในมาจัดทำข้อมูลสารสนเทศ มีค่าเฉลี่ย ($\mu = 4.41$, $\sigma = 0.58$) ส่วนสรุปจุดแข็งและจุดที่ควรพัฒนาให้หน่วยงานต้นสังกัด ผู้ที่เกี่ยวข้องและสาธารณชนทราบมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\mu = 4.26$, $\sigma = 0.77$)

1.5) ด้านการติดตามผลการดำเนินการเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาภาพรวมอยู่ระดับมาก ($\mu = 4.48$, $\sigma = 0.67$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือแต่งตั้งคณะกรรมการ ติดตาม ตรวจสอบคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา มีค่าเฉลี่ย ($\mu = 4.82$, $\sigma = 0.54$) รองลงมากำหนดปฏิทินปฏิบัติงานติดตามผล มีค่าเฉลี่ย ($\mu = 4.79$, $\sigma = 0.56$) ส่วนกำหนดกรอบสร้างเครื่องมือติดตามผลจัดทำระบบข้อมูลสารสนเทศ มีค่าเฉลี่ย ($\mu = 4.56$, $\sigma = 0.58$) ส่วน การเตรียมการและให้ความร่วมมือในการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาจากหน่วยงานต้นสังกัด มีค่าเฉลี่ย ($\mu = 4.51$, $\sigma = 0.68$) ส่วนการติดตาม ตรวจสอบคุณภาพตามผลการปฏิบัติงานของตนเองตามปฏิทินปฏิบัติงานมีการแก้ไขปรับปรุงการดำเนินงานของตนเองให้เป็นไปตามแผน มีค่าเฉลี่ย ($\mu = 4.41$, $\sigma = 0.72$) ส่วนการติดตาม ตรวจสอบคุณภาพ ระดับสถานศึกษาด้านปัจจัย ด้านกระบวนการและ ด้านผลผลิต/ผลลัพธ์ มีค่าเฉลี่ย ($\mu = 4.35$, $\sigma = 0.75$) ส่วนการส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้ปกครอง กรรมการสถานศึกษา เข้ามามีส่วนร่วมในการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพภายในสถานศึกษา มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\mu = 3.91$, $\sigma = 0.84$)

1.6) ด้านการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองภาพรวมอยู่ระดับมากที่สุด ($\mu = 4.79$, $\sigma = 0.61$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือนำเสนอรายงานประจำปีของสถานศึกษาให้คณะกรรมการสถานศึกษาพิจารณาให้ความเห็นชอบ มีค่าเฉลี่ย ($\mu = 4.84$, $\sigma = 0.59$) รองลงมา การวิเคราะห์และแปลผล จัดทำรายงานประจำปีของสถานศึกษาเมื่อสิ้นปีการศึกษา มีค่าเฉลี่ย ($\mu = 4.82$, $\sigma = 0.60$) ส่วนการรับความร่วมมือจากทุกคนในการรวบรวมข้อมูลสารสนเทศมีค่าเฉลี่ย ($\mu = 4.78$, $\sigma = 0.62$) และการแต่งตั้งคณะกรรมการบุคลากรในสถานศึกษาที่มีคุณสมบัติเหมาะสมในการจัดทำ รายงานประจำปี มีค่าเฉลี่ย ($\mu = 4.78$, $\sigma = 0.59$) ส่วนรายงานและเปิดเผยผลการประกันคุณภาพ การจัดการศึกษาของสถานศึกษาต่อหน่วยงานต้นสังกัด ผู้ปกครอง ชุมชน และต่อผู้ที่เกี่ยวข้องทราบ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\mu = 4.74$, $\sigma = 0.66$)

2) ผลการศึกษาแนวทางการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนชุมชน บ้านท่าสองยาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 2 ใน 6 ด้าน ตามกรอบแนวทางการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาตามกฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561 แนวทางการพัฒนาดังนี้ 1) ด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ควรจัดทำมาตรฐานให้ครอบคลุมสภาพบริบท ความต้องการชุมชน และสอดคล้องต่อการเปลี่ยนแปลง และควรพัฒนามาตรฐานการศึกษาโดยนำส่วนมาตรฐานการศึกษา 3 มาตรฐาน เป็นแนวทางโดยนำวัตถุประสงค์

จุดเน้นของสถานศึกษา รวมถึงบริบทของท้องถิ่น เพิ่มเข้าไปในมาตรฐานของสถานศึกษา ควรให้บุคลากร ครู กรรมการสถานศึกษาและท้องถิ่น มีส่วนร่วมในการกำหนดมาตรฐานการศึกษา เพื่อบูรณาการบริบทท้องถิ่น ให้เป็นจุดเน้นจุดแข็งของสถานศึกษา และควรมีการประชุมชี้แจงเพื่อสร้างความรู้ ความเข้าใจ ให้ คณะครูและบุคลากรทางการศึกษาได้รับทราบร่วมกันเกี่ยวกับการดำเนินงานหรือแนวปฏิบัติในเรื่อง งาน บริหารระบบประกันคุณภาพภายในเพื่อที่จะปฏิบัติให้สอดคล้องและเป็นไปในทิศทางเดียวกันอย่างน้อย 1 ครั้งต่อภาคเรียน 2) ด้านการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐาน การศึกษา ควรให้ผู้ปกครอง ชุมชน ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาของสถานศึกษา โดยสำรวจความต้องการของผู้ปกครอง ชุมชน สังคม ตรวจสอบนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ สำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตากเขต 2 สภาพขีด ความสามารถของสถานศึกษา และผลการประเมินคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา สำหรับมาตรฐานและ ตัวชี้วัดคุณภาพที่ยังต้องปรับปรุง นำมาเป็นข้อมูลในการจัดทำแผนพัฒนาสถานศึกษาและแผนปฏิบัติการ ประจำปีตามกลยุทธ์ของสถานศึกษา สถานศึกษาควรจัดระบบข้อมูลสารสนเทศให้ตรงตามมาตรฐานที่กำหนด สอดคล้องกับกรอบการบริหารงาน 4 ฝ่าย เน้นจัดทำแผนพัฒนาที่ตรงกับความต้องการพัฒนาคุณภาพอย่าง แท้จริง และให้มีช่องทางให้แก่บุคลากรได้ศึกษาทบทวนแผนพัฒนาการจัดการศึกษา ของสถานศึกษามากขึ้น 3) ด้านการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ควรมีขั้นตอนลำดับการดำเนินงาน ที่ชัดเจนอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง กำหนดช่วงเวลา ด้านการจัดกิจกรรมให้มีความสอดคล้องและ ยึดหยุ่น โดยพัฒนาและปรับปรุงด้วยการใช้วงจรคุณภาพ PDCA เพิ่มการจัดทำนวัตกรรมหรือตัวอย่างการ ปฏิบัติที่ดี 4) ด้านการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ควรให้บุคลากร ครู ผู้ปกครอง กรรมการสถานศึกษา มีส่วนร่วม ในการประเมินผลและตรวจสอบ ควรมีการประเมินผลและ ตรวจสอบคุณภาพอย่างเป็นระบบ และอย่างต่อเนื่อง ควรมีวิธีการและเครื่องมือที่ใช้ในการประเมินที่ หลากหลาย และสถานศึกษาควรนำ ผลการประเมินมาวิเคราะห์แก้ไขปรับปรุงให้เกิดการพัฒนาที่ดีขึ้นและ พัฒนาตนเองอย่างเป็นระบบ 5) ด้านการติดตามผลการดำเนินการเพื่อพัฒนาสถานศึกษา ให้มีคุณภาพตาม มาตรฐานการศึกษา ควรมีการติดตามผลการดำเนินงานทุกงานอย่างต่อเนื่องและมีการนิเทศติดตามการ ดำเนินงานในโรงเรียนมากยิ่งขึ้น การติดตามผลการดำเนินงานควรมีการกำหนดระยะเวลาและมีกรอบเวลา ในการติดตามผล การดำเนินงาน เมื่อได้ผลการดำเนินงานควรมีการประชุมสรุปงาน เพื่อทราบผลการ ดำเนินงานและ วางแผนการพัฒนา ส่งเสริม และแนวทางแก้ไข ในกรณีผลการดำเนินงานที่ควรปรับปรุง ให้ มีการติดตาม ตรวจสอบแก้ไข และการปฏิบัติงานที่ไม่เป็นไปตามมาตรฐานการปฏิบัติงานและมาตรฐาน การศึกษา ของสถานศึกษาตามระยะเวลาที่เหมาะสมที่ผู้ปฏิบัติได้กำหนดไว้ว่าจะแก้ไขเสร็จ ทั้งนี้เพื่อให้ แนใจว่าข้อบกพร่องที่พบได้รับการแก้ไขอย่างจริงจัง 6) ด้านจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง ควร ดำเนินการ ให้สอดคล้องช่วงเวลาประจำปี ควรให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการจัดทำรายงานผลการ ประเมินตนเอง ควรมีการเผยแพร่ผลการประเมินตนเองให้สาธารณชนรับทราบโดยทั่วกันในช่องทางที่ หลากหลายมากยิ่งขึ้น และควรนำผลการประเมินตนเองมาพัฒนาผู้เรียนและสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง

การอภิปรายผล

จากการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้ศึกษาสภาพการดำเนินงานระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนชุมชนบ้านท่าสองยาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 2 สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

1. ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ของโรงเรียนชุมชนบ้านท่าสองยาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 2 ภาพรวมอยู่ระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้มีส่วนเกี่ยวข้องโรงเรียนชุมชนบ้านท่าสองยางได้ให้ความสำคัญ กับคุณภาพการศึกษา เนื่องจากเป็นสิ่งที่สะท้อนให้เห็นถึงคุณลักษณะของการจัดการศึกษาที่มีมาตรฐาน และเพื่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 ได้กำหนดจุดมุ่งหมาย และหลักการของการจัดการศึกษาที่มุ่งเน้นในเรื่องคุณภาพ และมาตรฐานการศึกษา โดยกำหนดรายละเอียดไว้ในหมวด 6 มาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษา มาตรา 47 กำหนดให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพ และมาตรฐานการศึกษา ทุกระดับ และมาตรา 48 ที่กำหนดให้หน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษาจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาอันนำไปสู่การกำหนดให้มีมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานขึ้น ประกอบกับได้นำ การประกาศใช้กฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561 และกระทรวงศึกษาธิการประกาศ ให้ใช้มาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน และระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ศูนย์การศึกษาพิเศษ พ.ศ. 2561 ลงวันที่ 6 สิงหาคม 2561 สำหรับให้สถานศึกษาเป็นแนวดำเนินงาน เพื่อการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา และเตรียมการสำหรับการประเมินคุณภาพภายนอก ซึ่งจะทำให้เกิดความมั่นใจแก่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายว่าการจัดการศึกษาของสถานศึกษามีคุณภาพ ได้มาตรฐานและคงรักษาไว้ซึ่งมาตรฐานจากการดำเนินประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ส่งผลให้ ผลการดำเนินการคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนชุมชนบ้านท่าสองยาง โดยภาพรวมอยู่ระดับมากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของบุษบา ศรีมี (2560, น. 139-145) ศึกษาวิจัยเรื่องการศึกษาสภาพการดำเนินงานและแนวทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พบว่า 1) สภาพการดำเนินงานสภาพการดำเนินการพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด 2) เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูเกี่ยวกับสภาพการดำเนินการพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยรวมมีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 3) ศึกษาข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พบว่า มีแนวทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษา 5 แนวทาง คือ 3.1) ควรมีการปลูกจิตสำนึกในด้านคุณธรรม จริยธรรมให้กับผู้บริหารสถานศึกษา 3.2) ควรมีการจัดอบรม ประชุมสัมมนาที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาภาวะผู้นำและการ

บริหารสถานศึกษาให้กับผู้บริหารอย่างต่อเนื่อง 3.3) สถานศึกษาควรจัดทำแนวทาง การดำเนินงานเกี่ยวกับการใช้แหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่น โดยใช้หลักการมีส่วนร่วมของชุมชน 3.4) สถานศึกษาควรมีการฝึกให้ผู้เรียนรู้จักค้นคว้าหาความรู้ให้ผู้เรียนทำรายงานค้นคว้าจากปัญหา ที่อยู่ในความสนใจและเกี่ยวข้องกับผู้เรียนโดยผ่านกิจกรรมต่าง ๆ เช่น โครงการหรือโครงงาน และ 3.5) สถานศึกษาควรมุ่งส่งเสริมการเรียนรู้และปลูกฝัง เสริมสร้างให้ผู้เรียนมีการพัฒนาตนเองหรือดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง นอกจากนี้การศึกษาดังกล่าวยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ มยุรี วรวรรณ (2563, น. 69-75) ซึ่งศึกษาวิจัยเรื่องแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนมัธยม วัดหนองแขม พบว่าการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนมัธยมวัดหนองแขม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 พบว่า 1) การดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนมัธยมวัดหนองแขม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด 2) แนวทางการพัฒนา การดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนมัธยมวัดหนองแขม มีดังนี้ 2.1) ควรเปิดโอกาสให้ผู้เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมบริหารตามโครงสร้างและบริบทโรงเรียน 2.2) ควรมีการระดมความคิดในการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษา 2.3) ส่งเสริมการจัดกิจกรรม โครงการตามแผนพัฒนาการศึกษา 2.4) ควรแต่งตั้งผู้เกี่ยวข้องประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพภายในสถานศึกษา 2.5) ควรมีการแต่งตั้งผู้เกี่ยวข้องติดตามผลการดำเนินงานเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพ 2.6) ควรมีการแต่งตั้งกรรมการ เพื่อทำการรายงานผลการประเมินตนเองตามสถานศึกษากำหนด

2. ผู้ศึกษาได้แนวทางการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนชุมชนบ้านท่าสองยาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 2 ทั้ง 6 ขั้นตอน ผลการศึกษาพบว่า ผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษา และคณะกรรมการสถานศึกษา ให้ความสำคัญในการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน มีการประชุมเชิงปฏิบัติการ เพื่อสร้างความรู้ ความเข้าใจ ให้แก่บุคลากร และร่วมกันกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา มีการเน้นและพัฒนาจุดอ่อนของระบบการประกันคุณภาพการศึกษา ทั้งมีการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานตามกรอบงานผ่านกระบวนการนิเทศงาน มีการสรุปผล รายงานผล ให้หัวหน้าฝ่ายและผู้บังคับบัญชาทราบ ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้ปกครอง กรรมการสถานศึกษา เข้ามามีส่วนร่วมในการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพภายในสถานศึกษา มีการรายงานผล การประเมินตนเองต่อหน่วยงานต้นสังกัด เปิดเผยผลการประกันคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ต่อคณะกรรมการสถานศึกษา และเผยแพร่ทางเอกสารให้แก่ผู้ปกครอง เพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุง พัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาสามารถนำข้อมูลไปใช้ในการวางแผนการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของพงษ์ศักดิ์ ศรีบุญเรือง (2557, น. 120-132) ที่ศึกษาเรื่องปัญหาการดำเนินงานและแนวทางการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาในกลุ่มโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสระแก้ว สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 ผลการวิจัยพบว่า ด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา สถานศึกษาต้องดำเนินการกำหนดเป้าหมายของตนเองโดยคำนึงถึง

บริบทด้านต่าง ๆ ของสถานศึกษา โดยเริ่มต้นจากการศึกษามาตรฐานให้เข้าใจด้านการจัดทำแผนพัฒนา การจัดการศึกษาของสถานศึกษา ที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ให้มีการจัดทำ วิเคราะห์แผนอย่างเป็นระบบ โดยการวิเคราะห์สภาพสถานศึกษาและความจำเป็นของสถานศึกษา ด้าน การจัดระบบบริหารและสารสนเทศ นำข้อมูลสารสนเทศ และองค์ความรู้เชิงทฤษฎีเชิงประจักษ์เกี่ยวกับ สภาพทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม ของประเทศที่เป็นปัจจุบันมาใช้เป็นสารสนเทศเพื่อการพัฒนา การศึกษา ด้านการดำเนินงาน ตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษา จัดระบบบริหารให้เข้มแข็งและมีการ รายงานผลการดำเนินงาน ตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง ด้านการจัด ให้มีการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา สร้างแรงจูงใจให้มีการดำเนินการจัดทำแผน ตรวจสอบ และทบทวนคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา ด้านการจัดให้มีการประเมินคุณภาพภายในตาม มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ควรวางแผนและกำหนดวิธีการประเมินให้เหมาะสม โดยที่ผู้เกี่ยวข้อง จัดเตรียมหลักฐานการปฏิบัติงานและข้อมูลต่างๆ ตามมาตรฐานคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการ จัดทำรายงานประจำปี ที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายใน ควรมีการสนับสนุนและอภิปรายผลการ ดำเนินงานเป็นระยะเพื่อนำข้อมูลจากการประเมินไปใช้เป็นข้อมูลสำหรับการวางแผนปรับปรุง แก้ไข และ พัฒนาคุณภาพสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง และด้านการจัดให้มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง นำนวัตกรรมใหม่ ๆ มาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน มีการปรับแผนเป็นระยะ เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพ เกิดความ ต่อเนื่อง และเพื่อให้เอื้อต่อการดำเนินงาน และสอดคล้องกับผลการวิจัยวาลิช ลีทาง (2559, น. 97-105) เรื่องสภาพ ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 ผลการวิจัยพบว่า แนวทางสำคัญในการพัฒนาการประกันคุณภาพภายใน สถานศึกษาแต่ละด้าน เป็นดังนี้ ด้านการวางแผนเตรียมการ ได้แก่ การอบรมและชี้แจงผู้ปกครองให้ม ีความรู้ความเข้าใจ ระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ด้านการดำเนินการปฏิบัติตามแผน ได้แก่ การจัดทำปฏิทินการปฏิบัติงานและประชุมชี้แจงครูให้เกิดความเข้าใจในการดำเนินการด้านการกำกับ ตรวจสอบ การปฏิบัติการ ได้แก่ การแต่งตั้งคณะกรรมการการประกันคุณภาพที่มีความรู้ความสามารถ ใน การกำหนดมาตรฐานและตัวบ่งชี้ที่ง่ายต่อการดำเนินการและด้านการปรับปรุงแก้ไขการดำเนินการ ได้แก่ เชิญนักวิชาการให้ความรู้ และผู้นำชุมชนควรให้การสนับสนุนทรัพยากร และสอดคล้องกับผลการวิจัย ของ มยุรี ธาณีโต (2561, น. 71-81) ที่ศึกษาเรื่องปัญหาและแนวทางพัฒนาการดำเนินการประกันคุณภาพ ภายในของโรงเรียน กลุ่มเครือข่ายที่ 39 สังกัดกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่าแนวทางการพัฒนา การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายที่ 39 สังกัดกรุงเทพมหานคร ควรดำเนินการ เชิญ วิทยากรมืออาชีพมาชี้แจงให้ผู้เกี่ยวข้องเตรียมพร้อมในการดำเนินการประกันคุณภาพภายใน นำผล การประเมินไปใช้จัดทำแผนปฏิบัติงานในภาคเรียนหรือปีการศึกษาต่อไป และมีการวิเคราะห์และ สังเคราะห์ผล การประเมิน จำแนกตามมาตรฐานการศึกษา และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ นางมยุรี วรวรรณ (2563: 64) ซึ่งศึกษาเรื่องแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา ของโรงเรียนมัธยมวัดหนอง แขนพบว่ามี ผู้บริหาร ครูและบุคลากรในสถานศึกษาให้ความสำคัญในการประกันคุณภาพการศึกษาของ

โรงเรียน มีการเน้นและพัฒนาจุดอ่อนของระบบการประกันคุณภาพการศึกษา ทั้ง 6 ขั้นตอน โดยการใช้กระบวนการควบคุมคุณภาพและการประเมินคุณภาพการศึกษา การพัฒนา จัดระบบโครงสร้างการบริหารงานในองค์กรที่ชัดเจน บุคลากรทำงานตรงความรู้ ความสามารถ มีการแลกเปลี่ยนแสดงความคิดเห็นเพื่อปรับปรุง แก้ไข พัฒนาในทุก ๆ ด้าน ส่งเสริมและสร้างความตระหนัก พร้อมให้ความรู้แก่ครูและบุคลากรในสถานศึกษาในงานที่รับผิดชอบ ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมรับผิดชอบ บุคลากรมีความภาคภูมิใจ

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะของการวิจัย

เพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. โรงเรียนกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษา ระดับการศึกษาปฐมวัย และหรือระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานที่กระทรวงประกาศใช้ และวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของมาตรฐานการศึกษา
2. การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษานั้น ควรนำแนวคิดการบริหารเชิงกลยุทธ์มาใช้ในการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษา และควรให้ ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับโรงเรียนทำสองอย่างร่วมวิเคราะห์ข้อมูลจุดเด่น จุดที่ควรพัฒนา โอกาส และอุปสรรค ปัญหา และความต้องการจำเป็นของสถานศึกษา เพื่อนำมากำหนดทิศทางการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ทั้งนี้ โรงเรียนสามารถเพิ่มเติมมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษานอกจากที่กระทรวงกำหนดได้ อีกทั้งควรให้ความสำคัญต่อการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีด้วยการวิเคราะห์กำหนดโครงการให้สอดคล้องตามแผนกลยุทธ์ และให้มีช่องทางให้แก่บุคลากรได้ศึกษาทบทวนแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา
3. โรงเรียนดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา โดยต้องมีระบบกลไกการบริหารและจัดการที่เหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษา
4. โรงเรียนควรมีการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพอย่างเป็นระบบและอย่างต่อเนื่อง ควรให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับโรงเรียนทำสองอย่าง รวมถึงผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการประเมินผล และตรวจสอบด้วยวิธีการและเครื่องมือที่ใช้ในการประเมินที่หลากหลาย และควรนำผลการประเมินมาวิเคราะห์แก้ไขปรับปรุงให้เกิดการพัฒนา
5. โรงเรียนควรกำหนดปฏิทินปฏิบัติงานติดตามผล วิเคราะห์และกำหนดกรอบพร้อมทั้งสร้างเครื่องมือติดตามผลจัดทำระบบข้อมูลสารสนเทศ และรายงานผลการติดตามอย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง
6. โรงเรียนควรให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง โดยต้องสะท้อนคุณภาพของผู้เรียนและผลสำเร็จของการบริหารจัดการศึกษา และมีการเผยแพร่ผลการประเมินตนเอง ให้สาธารณชนรับทราบโดยทั่วกันในช่องทางที่หลากหลายมากยิ่งขึ้น

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

เพื่อประโยชน์ของการวิจัยในอนาคต ผู้วิจัยจึงขอเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป ดังนี้

- 1) ควรศึกษาแนวทางการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนอื่น ๆ ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 2
- 2) ควรศึกษาแนวทางการพัฒนาการประกันคุณภาพการศึกษาจากผู้เชี่ยวชาญ
- 3) ควรศึกษาการมีส่วนร่วมในการส่งเสริมพัฒนาในการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย
- 4) ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา

เอกสารอ้างอิง

- กลุ่มนิเทศ ติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 2. (2565). รายงานผลประเมินตนเองของสถานศึกษา ประจำปี 2565.
- บุษบา ศรีมี. (2560). ศึกษาสภาพการดำเนินงานและแนวทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์ สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- พงษ์ศักดิ์ ศรีบุญเรือง. (2557). ปัญหาการดำเนินงานและแนวทางการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาในกลุ่มโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดสระแก้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7. นิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์ สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา.
- มยุรี ธาณีโต. (2561). ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายที่ 39 สังกัดกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์ สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา.
- มยุรี วรวรรณ. (2563). แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนมัธยมวัดหนองแขม. นิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์ สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- วาลิช ลิ้มทาง. (2559). สภาพ ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์ สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน). (2553). คู่มือการประกันคุณภาพภายในกรอบสาม (พ.ศ.2554-2558). สมุทรปราการ: บริษัท ออฟเซ็ท พลัส จำกัด.

- สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน). (2565). *รายงานการประกันคุณภาพภายนอก: ผลการตรวจเยี่ยมภายใต้สถานการณ์ COVID – 19* (การตรวจเยี่ยมผ่านทางระบบวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์).
- สิริพรรณ สุนทร. (2559). *ศึกษาการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในของสถานศึกษาขนาดเล็ก โดยใช้การบริหารจัดการแบบมุ่งคุณภาพทั้งองค์กร*. วิทยานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหาร มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- Best, John W. (1977). *Research in Education*. 3rd .ed. Englewood Cliffs New Jersey: Prentice-Hall.